

DE KWESTIE

Er zijn steeds minder accountantsorganisaties met een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) om wettelijke controles te verrichten. Tegelijk wordt de hoeveelheid werk voor accountants alleen maar meer. Een risico dat zijn weerslag kan hebben op de kwaliteit, waarschuwt de toezichthouder. Kantoren worstelen met een tekort aan personeel. De rek lijkt eruit en tegelijk moet er steeds meer. "Help, de accountant verzuipt."

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD SHUTTERSTOCK

Is de rek eruit?

De krappe arbeidsmarkt is een zorgpunt voor de accountantssector, schrijft toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) medio november in de jongste editie van haar jaarlijkse Trendzicht-rapport. Het aantal accountantsorganisaties met een AFM-vergunning toont een dalende trend door fusies, overnames en accountantsorganisaties die ermee stoppen. In 2013 telde de markt nog 428 kantoren met een AFM-vergunning, vorig jaar waren dat er nog maar 223. Dat betekent een groter aantal wettelijke controles per accountantsorganisatie, waarschuwt de AFM. Meer controlewerk dus, bij de kantoren met AFM-vergunning. Ruim de helft van de accountantsorganisaties heeft te maken met personeelstekorten, ziet ook de toezichthouder. Tegelijk neemt de vraag naar controle- en assurancewerk alleen maar toe, ook door de implementatie van de Europese duurzaamheidsrichtlijn CSRD en een groeiende behoefte aan IT-assurance.

Verwachting van de AFM is dat het tekort aan personeel de komende jaren zal aanhouden. Accountantsorganisaties besteden mede daardoor in toenemende mate controlewerkzaamheden uit aan buitenlandse entiteiten. "Het is belangrijk dat zij de risico's hiervan beheersen", benadrukt de toezichthouder in het trendrapport.

Vak verlaten

Als de markt zo krap is en de werkdruk hoog, is het belangrijk om mensen vast te houden voor het beroep. Maar daar

slaagt de accountancy vooralsnog niet genoeg in, blijkt uit nieuw onderzoek van de Foundation For Auditing Research. De FAR vroeg het Research Centrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) van Maastricht University om te onderzoeken waarom accountants die recent tot het

beroep toetraden, vroegtijdig besluiten naar een andere functie om te zien. De deelnemers aan het onderzoek werkten op verschillende niveaus in het beroep, zowel bij de big four als bij andere accountantsorganisaties.

Accountants die het beroep verlaten, doen dat vaak vanwege de hoge werklast. Ook bieden alternatieve werkgevers soms een betere honorering, concludeert de FAR. Jongere accountants lijken makkelijker over te stappen naar een alternatieve carrière dan voorheen. Ze houden ook niet perse vast aan één carrièrepad in hun werkzame leven. Meer dan voorheen zoeken ze naar mogelijkheden om uitdagingen in het werk en zelf gestelde leerdoelen in evenwicht te brengen met werktevredenheid. Een betere werk-privé-balans kan helpen om de druk op junior accountants te verlichten en ze bewegen om binnen het beroep te blijven. Die constatering sluit aan bij onderzoeken uit het verleden.

Rem op de groei

Volgens een sectorrapport van ING Research worden de positieve vooruitzichten voor de accountantssector, door extra werk dat voortvloeit uit nieuwe regelgeving en beter betaalde opdrachten, belemmerd door structurele personeelstekorten. Ruim de helft van de accountantskantoren kampt met een tekort aan personeel, wat een rem op de groei zet. Accountantskantoren hebben meer dan genoeg werk, maar onvoldoende capaciteit om aan alle vraag te kunnen voldoen. Ze worden daardoor selectiever in het aannemen van nieuwe klanten en nemen soms afscheid van minder renderende relaties. Iets waarover in de vorige editie van dit magazine ook werd bericht.

Nieuwe aandachtsgebieden, zoals het inschatten van fraude- en faillissementsrisico's en het verstrekken van assurance bij duurzaamheidsrapportages, stellen andere eisen aan de kennis en vaardigheden van accountants, benadrukt de analyse van ING. Hetzelfde geldt voor het werken met nieuwe technologieën als AI en data-analyse. Gezien de aard van de werkzaamheden is er grote behoefte aan specialisten, specifiek op het gebied van niet-financiële thema's zoals klimaat, duurzaamheid en digitalisering. Er wordt daarom steeds vaker samengewerkt in multidisciplinaire teams, 'wat een grote omslag is voor de vrij traditionele sector', menen de onderzoekers van de bank.

Mkb-kantoren

Ook softwarehuis Exact kwam dit najaar met onderzoek naar de werkdruk bij accountantskantoren, meer specifiek in het mkb. Bijna 60 procent van de mkb-kantoren heeft een tekort aan personeel, zo blijkt. Dat zorgt niet alleen

‘Een betere werk-privébalans kan helpen om de druk op junior accountants te verlichten en ze bewegen om binnen het beroep te blijven.’

voor stress en drukte op de werkvloer en stijgende loonkosten, maar volgens vier op de tien respondenten is ook de kwaliteit van het werk lager.

Bijna een kwart van de deelnemers gaf daarnaast aan dat het personeelstekort de groei van de organisatie stagneert. Voor veel ondernemers in de accountancy is het vinden en behouden van medewerkers dus een belangrijk doel. Het zal niet verbazen dat volgens het softwarehuis vooral digitalisering en automatisering kunnen bijdragen aan het oplossen van het personeelstekort in de accountancy.

‘Accountant verzuipt’

Ook de grote kantoren spreken in hun jaarverslagen hun zorg uit over de krappe arbeidsmarkt. Waar in de consultancy sprake is van groeivertraging en er zelfs al vertrekregelingen op tafel komen, is het in de accountantspraktijk nog altijd alle hens aan dek.

Dat bleek opnieuw tijdens de jongste Accountantsdag, waarin drie bestuurders tijdens de plenaire slotsessie zich uitspraken over het tekort aan mensen. “Help, de accountant verzuipt”, stelde KPMG-partner en IFAC-bestuurslid Marc Vaessen. Hij vroeg zich af of het beroep nog wel aantrekkelijk genoeg is voor jonge studenten en pleitte voor een bredere instroom voor het vak; dus niet alleen vanuit economiestudies. Automatisering van routinematig werk en outsourcing naar verre landen moeten voorlopig de tekorten zo veel mogelijk opvangen. Maar de behoefte aan mensen blijft. Bij veel kantoren is de rek eruit, zo lijkt het. ←

